

Välkommen till hållbarhetsträff!

**UMEÅ
KOMMUN**

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Varför jobba med hållbarhet?

- Hållbarhet både ekonomisk och bra för miljön
- Vilken bostadsrättsförening vill ni ha om 20 år?
- Viktigt att vara redo för framtidens miljöengagerade Umeåbor

Hållbarhetsarbete kan vara lösningen på några av föreningens problem

Stökig cykelparkering

Översnöade bilar eller full bilparkering

Överfullt soprum

Kallt inomhus

Förbättrade cykelparkeringar

Bilpool

Återbruk och minskat svinn och konsumtion

Tilläggsisolera, byta fönster

Program

- Välkomna!
- Stöd till klimatinvesteringar
- Miljö och klimat - Marcel Berkelder
- Seminarieglimtar
 - Mobilitet
 - Energieffektivisering
 - Värme
 - Solel
 - Konsumtion
- Workshop
 - Vilka utmaningar har din bostadsrättsförening?
 - Vad behöver din bostadsrättsförening för att arbeta mer hållbart?

Stöd för hållbara omställningar

- Klimatklivet – Naturvårdsverket
- Investeringsstöd till solcellsanläggningar – Länsstyrelsen
- Skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el – deklARATIONEN

Mer om det på kommande seminarium 4 juni

Jenny Nordén, Länsstyrelsen

Miljö och klimat

Marcel Berkelder

Mobilitet

Begränsade ytor

- På en bilplats ryms sex cyklar
- En bil står stilla i genomsnitt 90 procent av sin livstid

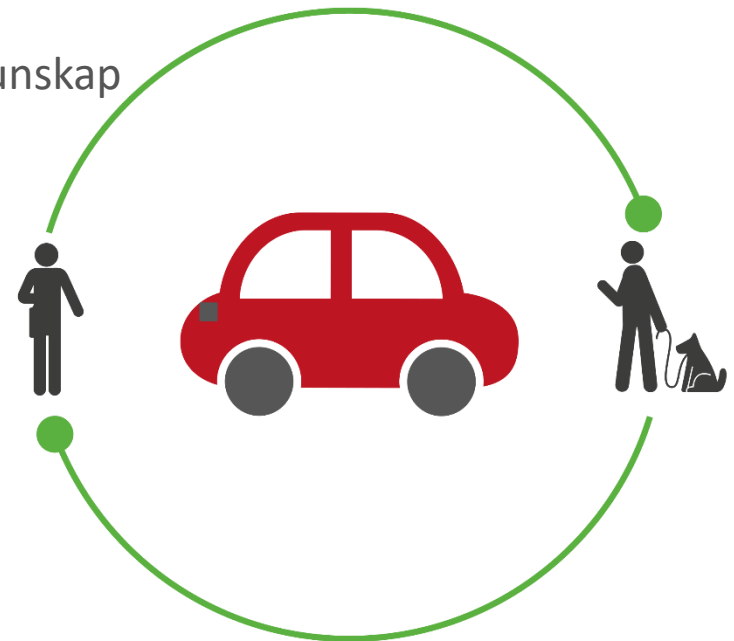
Vad kan en bostadsrättsförening göra?

Underlätta för bilfrihet!

Underlätta för hållbart resande

- Information i entré och i nyhetsbrev om buss. Prova på?
- Bilpool – egen eller gå med i en som redan finns
- Erbjud lånecyklar
- El-lådcykel som medlemmarna får låna
- Förbättra föreningens cykelparkeringar
- Plats för cykelservice, tvätt, verktyg och dela kunskap
- Gemensam bortforsling av grovsopor

Förbättra cykelrum

- Förbättring av cykelrum och cykelparkeringar
- Utrymme med möjlighet att serva sin cykel
- Erbjuda laddning av el-cyklar

Laddbara bilar i Sverige

Totalt antal mars

50 579

Prognos december 2018

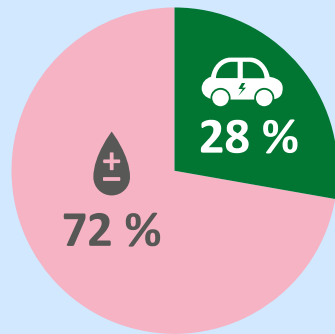
79 500

Tillväxt (senaste 12 mån)

60 %

Elbilar (PB, LB, 4MC) 28 %

Laddhybrider 72 %

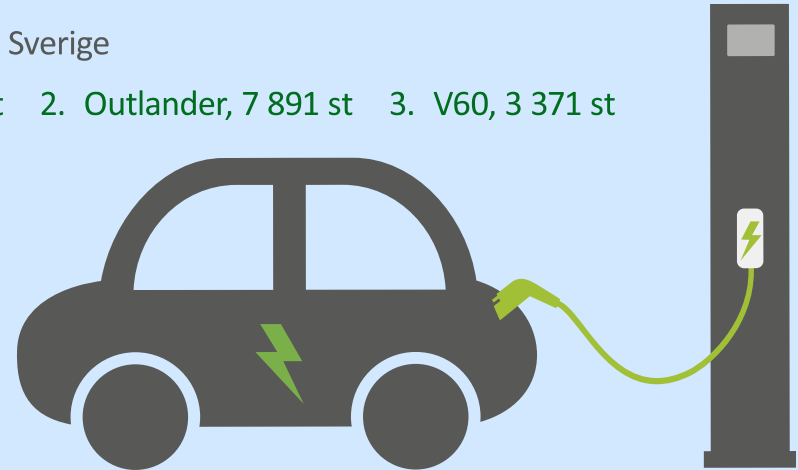

Topp 3 Laddbara bilar i Sverige

1. Passat GTE, 9 284 st 2. Outlander, 7 891 st 3. V60, 3 371 st

4 946 st

publika laddpunkter
i Sverige

Källa: www.elbilsstatistik.se

Laddfordon

- Intresset ökar – 9 av 10 kan tänka sig köpa elbil
- Hur kan bostadsrätts-föreningen rusta sig för framtidens bilar?
Laddplatser!

Hyra eller investera i laddbox

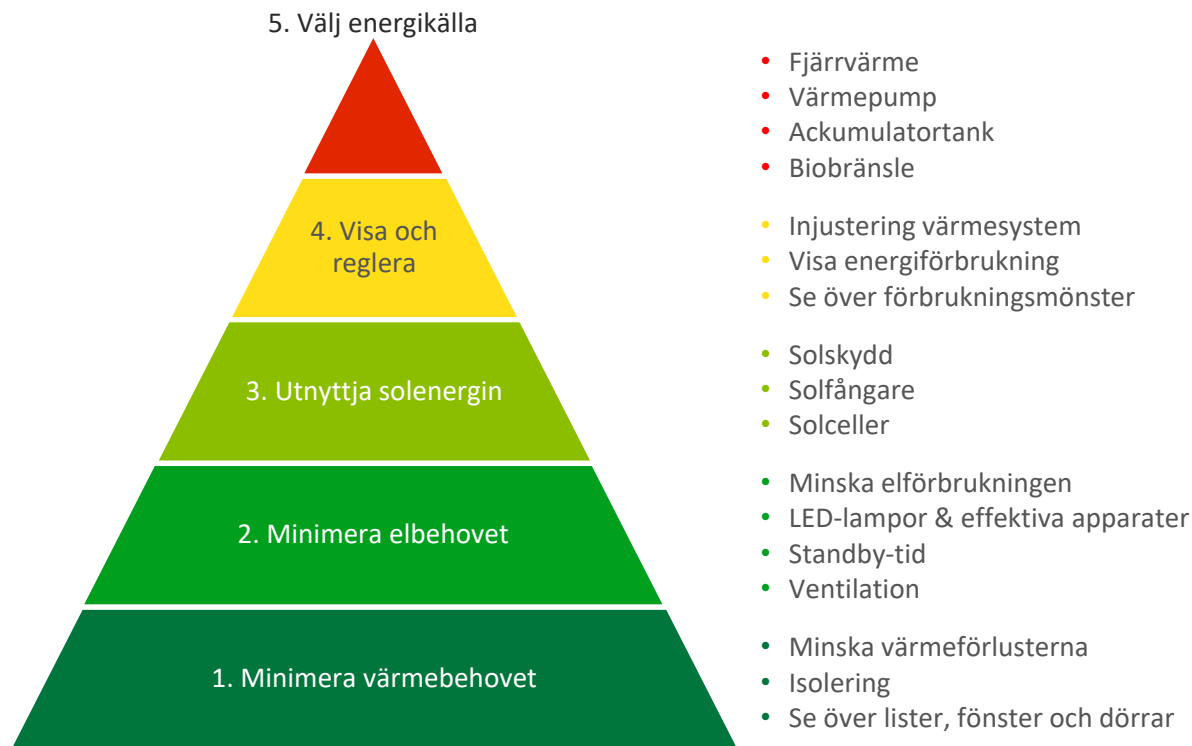
Klimatklivet - Investeringsstöd upp till 50 % för laddstationer

Energieeffektivisering

Energieffektivisering

- Många bostadsrätter har höga energikostnader och förbrukar mycket energi
- Energieffektivisering: Samma jobb med mindre energi

Åtta enkla åtgärder att börja med

1. Sänk rumstemperaturen
2. Optimera värme och ventilationssystem så att de fungerar tillsammans
3. Täta fönster och dörrar men se till att det finns ventilation
4. Minska vattenanvändningen
5. Håll rätt temperatur i allmänna utrymmen som källare och trapphus
6. Byt till ljuskällor och armaturer som drar mindre el
7. Gör energismart underhåll
8. Värm bilarna och inte garaget

Värme

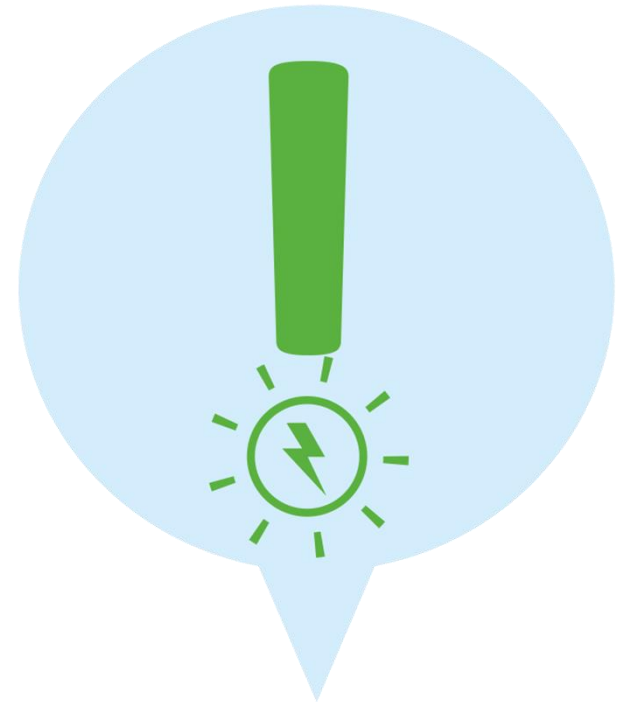
Vanligt att diskutera uppvärmning i en bostadsrättsförening

- Varför? Börja med att reda ut orsaken
- Upplever alla samma problem?
- Har alla samma motiv?

Olika motiv och problem ger olika lösningar

- Drag
- Ojämna temperaturer
- Varmt
- Dyrt
- Inte miljömässigt hållbart
- Behöver bytas ut av tekniska skäl
- Kräver stor arbetsinsats

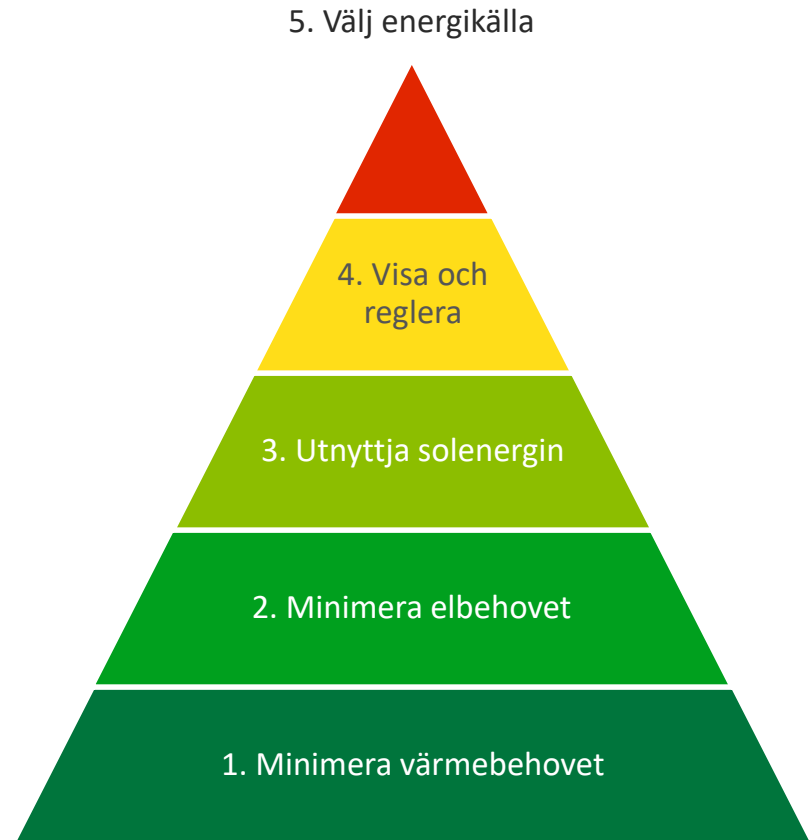

Områden

- Komfort
- Ekonomi
- Hållbarhet
- Drift och teknik

När orsaken är klargjord är det enklare att komma vidare med en lösning.

Börja längst ner i pyramiden!

Solel

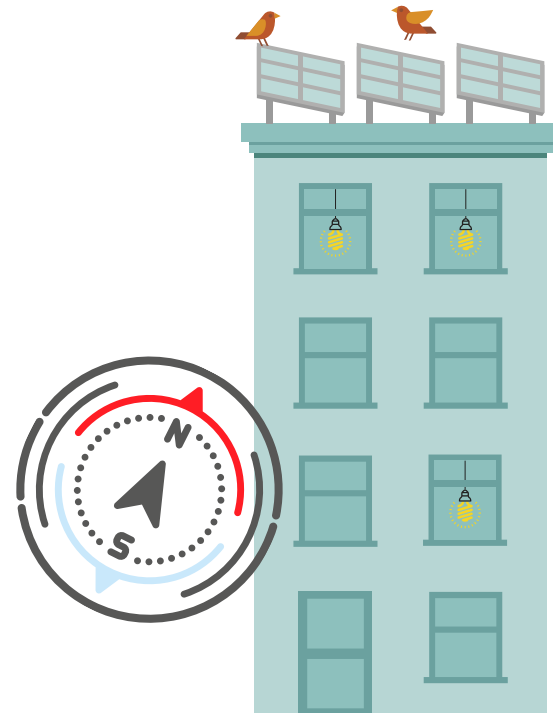

Hur vet vi om vår bostadsrättsförening kan ha solceller?

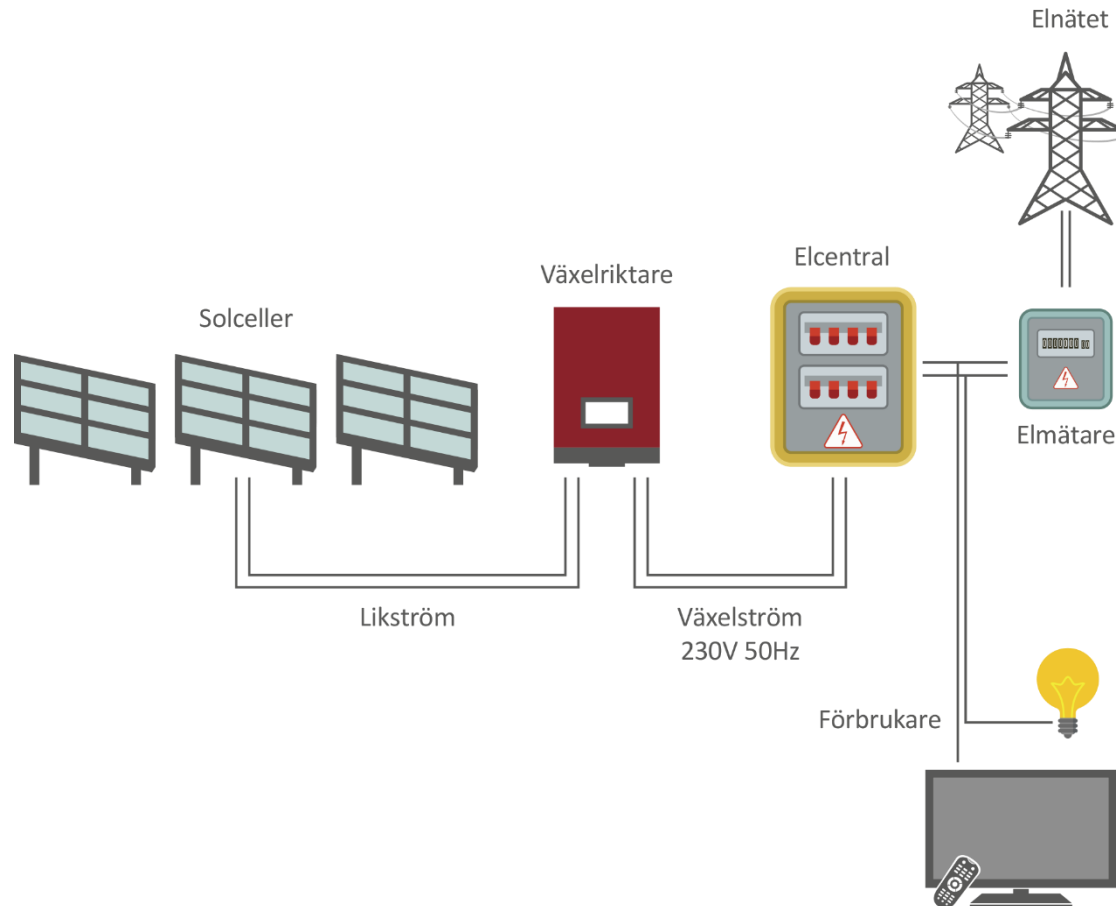

Tre tips:

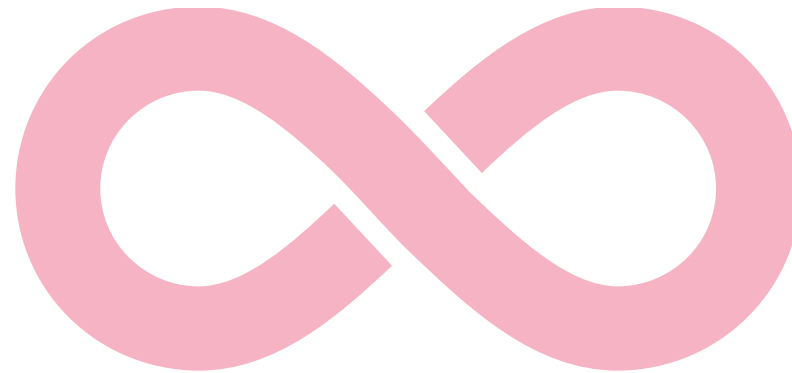
- [Solkartan](http://www.umea.se/solel) hittar du via www.umea.se/solel
- Väderstreck
- Taket – yta, skuggning och skick

Så funkar en solcell

Konsumtion

Hållbar konsumtion

Uppmuntra till hållbar konsumtion som minskar resursanvändningen

Vad kan en bostadsrättsförening göra?

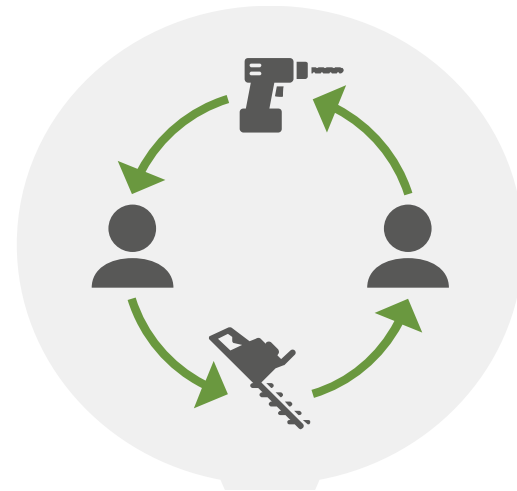
- Det perfekta forumet för att dela, låna, hyra och reparera.
- Ni delar redan tvättstugor, gemensamma lokaler och uteplatser
- Vad kan vi mer dela och låna av varandra inom föreningen?

Källa: gronamoment.se/tag/buy-nothing-day/

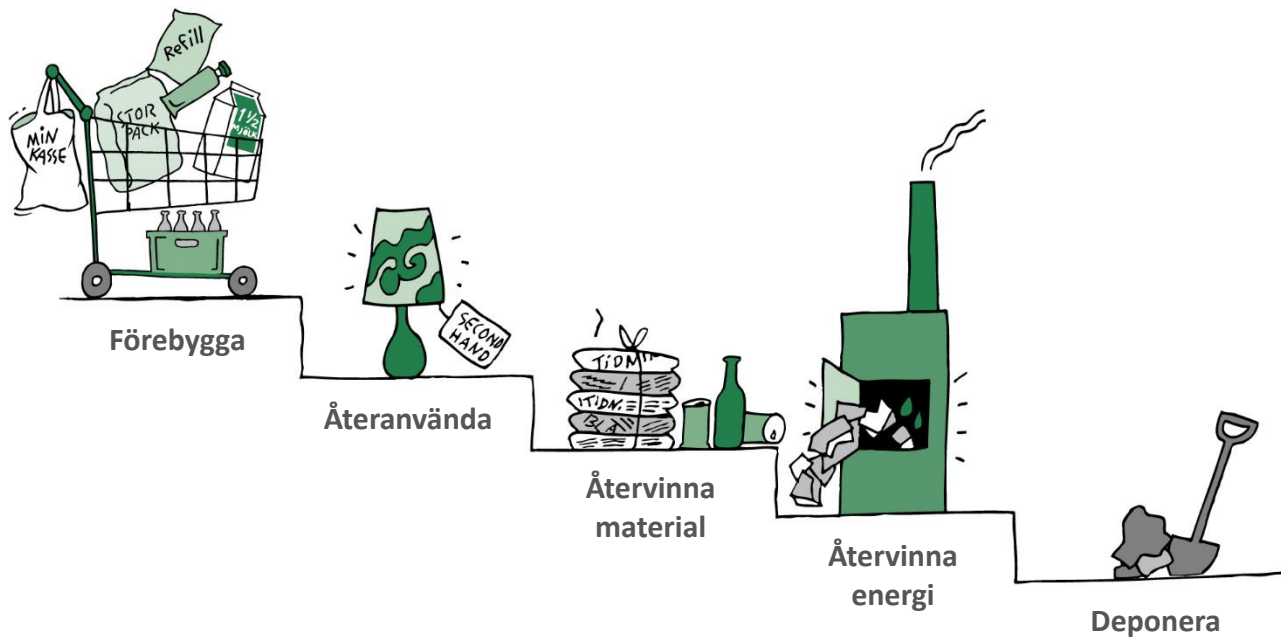
Delningstjänster

- Delningstjänster på nätet, till exempel delbar.se
- Möjligt att bilda grupper för till exempel medlemmar i en bostadsrättsförening
- Bilda en egen delningspool!
- Vad kan ni dela? Verktyg?
Tapetbord? Lastcykel?

Återbruka

- En ”ge- och ta-hylla” kan minska avfallet öka återbruket
- Organisera avfallsrummen för att underlätta källsortering

Mat och matsvinn

I genomsnitt slänger varje person 19 kg ätbar mat och 26 kg mat och dryck hälls ut i slasken varje år.

Minskat svinn är bra både för miljön och föreningens avgifter för sophämtning.

Vad kan en bostadsrättsförening göra för att minska matsvinnet?

- Sprida information och komma med praktiska tips
- Möjliggör odling på gemensamma ytor
- Ordna temakvällar

Ökar trivsel, höjer kunskapen och ger möjlighet att skörda egna eller gemensamma grödor.

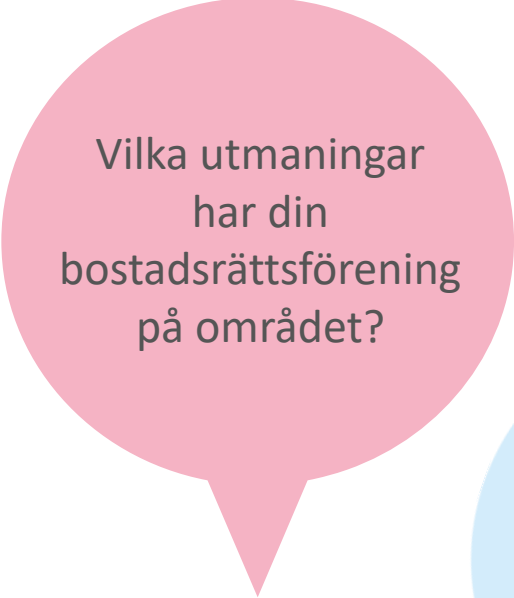
Workshop

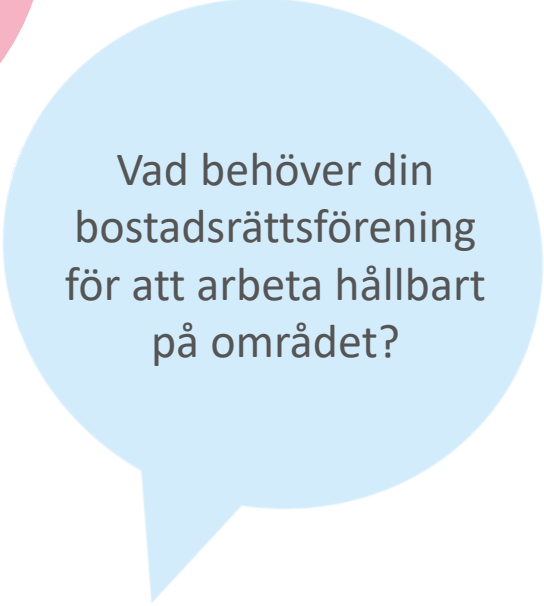
Workshop

Teman:

- Mobilitet
- Konsumtion
- Energieffektivisering
- Värme
- Solel

Vilka utmaningar
har din
bostadsrättsförening
på området?

Vad behöver din
bostadsrättsförening
för att arbeta hållbart
på området?

Diskutera frågorna för temat och skriv upp på post it lapparna på respektive ark.

Efter fem minuter kommer vi att rotera arken för nytt tema.

Välkommen till våra seminarier!

4 juni: Stöd till klimatinvesteringar samt hållbar konsumtion

19 juni: Solenergi – så går ni till väga

Under hösten:

- Smarta lösningar för bil och cykel
- Energieffektivisering
- Värme

Tack!

Läs mer och anmäl intresse på
www.umea.se/bohallbart